dosarul nr. 2r-317/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, (sediul Rîșcani) – C. Vîrlan
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov

D E C I Z I E

25 aprilie 2018 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele ședinței, Iulia Sîrcu
judecători Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Mițcul Alexandru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mițcul Alexandru împotriva CCL-29 şi ÎCS "Stroi Master-Domofon", intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorului, Direcția generală locativ comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău și Pretura sectorului Rîșcani mun. Chișinău cu privire la anularea contractelor,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Mițcul Alexandru şi împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, prin care cererea de apel depusă de Mițcul Alexandru a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La data de 24 decembrie 2015, Mițcul Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva CCL-29 şi ÎCS „Stroi Master-Domofon", intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorului, Direcția generală locativ comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău și Pretura sectorului Rîșcani mun. Chișinău cu privire la anularea contractelor de mandat din 20 martie 2015, de agenție din 28 mai 2015, obligarea demontării ușii metalice de la scara blocului şi obligarea restabilirii ușii în starea inițială.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iunie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de Mițcul Alexandru împotriva CCL-29 şi ÎCS „Stroi Master-Domofon", intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorului, Direcția generală locativ comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău și Pretura sectorului Rîșcani mun. Chișinău cu privire la anularea contractelor de mandat din 20 martie 2015, de agenție din 28 mai 2015, obligarea

demontării ușii metalice de la scara blocului şi obligarea restabilirii ușii în starea inițială, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul lui Miţcul Alexandru în beneficiul statului suma de 600 lei cu titlu de taxă de stat.

La 10 iulie 2017, Miţcul Alexandru a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 iunie 2017, solicitând admiterea cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului Miţcul Alexandru termen până la 07 noiembrie 2017, ora 11:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 450 lei, explicându-i-se totodată că, în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 148-150).

Copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, a fost expediată în adresa apelantului, Miţcul Alexandru la 25 septembrie 2017 (f.d. 151), fiind recepționată de către acesta la 02 octombrie 2017, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție nr. DS000968972AS (f.d. 154).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, cererea de apel depusă de Miţcul Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîşcani din 16 iunie 2017, a fost restituită (f.d. 162-167).

La 23 decembrie 2017, Miţcul Alexandru a declarat recurs împotriva încheierilor Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017 și 07 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017 și încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, cu soluționarea problemei în fond și scutirea integrală de la plata taxei de stat, şi asigurarea cu asistență juridică garantată de stat, invocând în acest sens că este pensionar, invalid de gradul II şi participant la conflictele militare (f.d. 169-170 verso).

În susținerea cererii de recurs a menționat că, consideră că prin restituirea cererii de apel i se lezează dreptul de acces liber la justiție, deoarece la moment nu are posibilitatea reală de a achita taxa de stat.

Colegiul distinge că Miţcul Alexandru a declarat un recurs împotriva a două încheieri emise de Curtea de Apel Chișinău, și anume împotriva încheierii din 22 septembrie 2017 prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Miţcul Alexandru și s-a acordat apelantului termen până la 07 noiembrie 2017, ora 11:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 450 lei, explicându-i-se totodată că, în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 148-150), şi respectiv încheierii din 07 noiembrie 2017, prin care s-a restituit ca nemotivat şi netimbrat apelul declarat de Miţcul Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîşcani din 16 iunie 2017.

Referitor la recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs,

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Miţcul Alexandru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, urmează a fi restituit, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 426^1 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

În acest sens, Colegiul reține că, recursul declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, este depus peste termenul legal prevăzut, or, conform prevederilor articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

La caz, Colegiul reține că încheierea instanței de apel din 22 septembrie 2017, (f.d.148-150), prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de apelant, recurent în speță, la 02 octombrie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție DS2000968972AS (f.d. 154). Respectiv, termenul de 15 zile de declarare a recursului a început să curgă la 03 octombrie 2017 – ziua imediat următoare datei comunicării încheierii instanței de apel. Astfel, instanța de recurs constată că, în speță, a fost omis termenul legal de declarare a recursului, or, în condițiile expuse, recurentul cunoscând soluția pronunțată de instanța de apel și intervalul de timp acordat pentru contestarea acesteia, și anume până la 17 octombrie 2017, a depus cererea de recurs la 23 decembrie 2017, nesolicitând repunerea în termen a recursului și neinvocând careva argumente ce ar justifica omiterea termenului de a exercita dreptul de atac (f.d. 84-85)

În acest sens, instanța de recurs subliniază că, în contextul dat, CtEDO a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu împotriva României*, cauza *Marckx împotriva Belgiei*).

Din considerentele menționate și având în vedere că recurentul nu a solicitat repunerea în termen a recursului declarat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității restituirii recursului declarat de Miţcul Alexandru împotriva acesteia, ca fiind depus în afara termenului legal, circumstanță ce împiedică examinarea recursului în fond, or, în caz contrar s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

Referitor la recursul depus împotriva încheierii Curții de Apel din 07 noiembrie 2017.

În conformitate cu prevederile articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul consideră că, calea de atac împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, este exercitată în termen. Or, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului a încheierii contestate pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă încheierea recurată a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire nr. 17209 din 04 decembrie 2017 (f.d.168), iar cererea de recurs a fost depusă la oficiul poștal la data de 23 decembrie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d. 171).

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Miţcul Alexandru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material și procedural pertinente.

Conform prevederilor art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit articolul 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întruneşte condiţiile prevăzute la art. 364 şi 365 şi dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanţa de apel dispune printr-o încheiere, fără înştiinţarea participanţilor la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Materialele cauzei atestă că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului Miţcul Alexandru termen până la 07 noiembrie 2017, ora 11:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 450 lei,

explicându-i-se totodată că, în caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă şi împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 148-150).

Succesiv, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, având în vedere că Miţcul Alexandru nu s-a conformat cerințelor impuse prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, cererea de apel a fost restituită.

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat cererea de apel motivată şi dovada achitării taxei de stat în sumă de 450 lei, în termenul limită acordat de instanța de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie, consideră concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

Instanța de recurs remarcă că, apelantul a beneficiat de un termen suficient pentru a înlătura neajunsurile menționate, urmând astfel, să întreprindă toate măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO (cauza Van Harn versus Germania, nd. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-şi asigura drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat cu desăvârșire de către ultimul.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or, apelantul, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanța de apel, nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Mai mult decât atât, Colegiul notează că recurentului Miţcul Alexandru fiindu-i comunicată încheierea din 22 septembrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen până la 07 noiembrie 2017, ora 11:00, pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 450 lei şi cunoscând totodată intervalul de timp acordat pentru contestarea soluției instanței de apel, nu și-a expus dezacordul cu aceasta și nu a contestat-o cu recurs.

În altă ordine de idei, instanța de recurs consideră că este declarativă și lipsită de suport probant alegația recurentului precum că, în pofida faptului că i s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat, situația financiară nu s-a schimbat, din care motiv este în imposibilitate de a achita taxa de stat impusă.

Or, în conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcţie de situația materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei.

Articolul 4 alin. (1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările şi completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanţa judecătorească, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parţial, de plata taxei de stat persoanele fizice şi juridice, precum şi să eşaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, la cererea acesteia şi în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care

justifică solicitarea şi anexate probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achitat taxa de stat.

Conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

Însă, Miţcul Alexandru nu a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nici nu a invocat careva circumstanțe de ordin financiar în vederea imposibilității de a achita taxa de stat.

Prin urmare recursul declarat de Miţcul Alexandru, este neîntemeiat și urmează a fi respins.

La caz, Colegiul relevă că accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Din considerentele expuse, sunt declarative şi urmează a fi respinse şi argumentele recurentului referitor la faptul că prin încheierea contestată i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil consacrat în art. 6 § 1 CEDO.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile.

Aici urmează a fi reținut că Miţcul Alexandru nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale, iar instanţa de apel corect a restituit apelul pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel în termenul acordat.

Or, actele de dispoziție judecătorească, în speță, încheierea judecătorească potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a cererii de apel întocmită în conformitate cu prevederile legii și dovada de plată a taxei de stat, sunt obligatorii atât pentru participanții la proces, cât și instanției de judecată, care a emis actul în cauză, obligație care se regăsește în principiile fundamentale ale procedurii civile, neexecutarea căreia ar fi în măsură să afecteze atât aparențele de imparțialitate obiectivă a instanței de judecată, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Distinct de aceste constatări, și având în vedere că recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 425 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Miţcul Alexandru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017, ca fiind depus în afara termenului legal.

Totodată, având în vedere că încheierea instanței de apel din 07 noiembrie 2017, este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426^1 lit. a), art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie,

d e c i d e

Se restituie recursul declarat de Miţcul Alexandru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2017.

Se respinge recursul declarat de Miţcul Alexandru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Miţcul Alexandru împotriva CCL-29 şi ÎCS “Stroi Master-Domofon”, intervenienți accesorii Agenția pentru Protecția Consumatorului, Direcția generală locativ comunală și amenajare a Primăriei mun. Chișinău și Pretura sectorului Rîşcani mun. Chișinău cu privire la anularea contractelor.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele ședinței, Iulia Sîrcu

judecători Ion Druţă

Galina Stratulat